

Landbúnaðarráðgevarin:

Tað henda framstig innan jarðarbrúkið

Men at fáa veruligt jarðarbrúk í gongd í Føroyum, gerst ikki eftir einum degi.

Soleiðis sigur landbúnaðarráðgevarin, Hanus Wardum við Sosialin. Vit hava biðið Hanus um eina um eina viðmerking til støðuna í aktuella neytamálinum. Hanus sigur m.a.:

Húsdýranevndin er komin við einum úttalisi um málið, sum jú strandar í smittuvandanum. Eg haldi sjálvur ikki, at vit hava ráð til tann vandan. Í tí áliti og uppskoti, sum lögtingið samtykti á sinni, stendur týðiliga og

greitt, at innflytarin av neytunum skal biðja landsstýrið um innflutningsloyvi og fær tað treytað av, at eingin smittuvandi er. Eg haldi tað er skeivt, at menn vilja gera hetta málið til eina persónsforfylgjan. Tað havi

eg varhugan av, at onkur vil gera tað til.

Vit hava fingið líkandi umsókn um innflutning av neytum. Tað var ein dani, sum vildi innflyta 60 neyt til Føroya, men hesin fekk nei.

Rituvíksneytini eru tí einki eindomi.

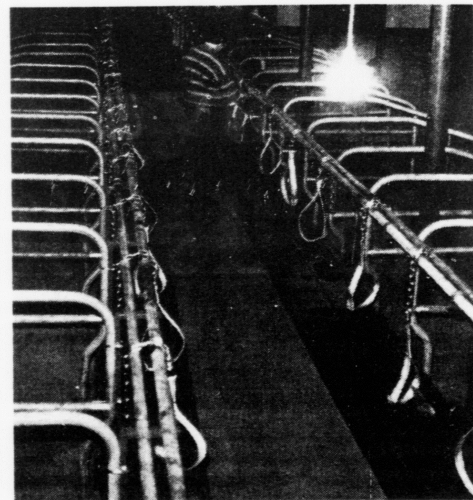
Vit hava ein fakmann á umráðnum, og honum hava vit skyldu til at lurta eftir.

Í dag munnu vera millum 1100 og 1200 neyt í Føroyum. Hvert ár verða

eini 250 kvígukálvar dripnir. Møguleiki er tá at fáa teir til mjólkineyt í staðin og fáa meiri mjólk burtur úr. Tað er greitt, at hesi 250 kvígukálvarnir heldur áttu at verið settir við.

Ikki rætta leiðin

Annars visur landbúnaðarráðgevarin á, at tey djór vit hava, eru góð neyt, men góðskan á mjólkini er ikki altíð tann besta. Hann vil tó halda,

Básarnir í Rituvík

at tað arbeiði, ið verður gjørt í dag førir munandi framstig við sær.

— Tað er greitt, at tað tekur tíð at fáa veruligt jarðarbrúk í gongd í Føroyum. Hetta gerst ikki eftir einum degi.

Hugsa vit um bøndurnar, so er eitt tilíkt stórt

neytahald ikki rætta leiðin, men hugsa vit um brúkaran, kemur tað honum væl við — tí hann fær frískar føroyskar vørur.

Men hetta er sum sagt ikki rætta leiðin at ganga, skulu vit hugsa um, hvussu jarðarbrúkið í Føroyum hevur verið ríkið.

Seks tingmenn um Rituvíksneytini

Adolf Hansen:

— Nógv er rotið í hesum máli

Tað var mikudagin, at Adolf Hansen, nývaldi tingmaðurin hjá Framburðs- og fiskivinnuflokkinum, kallaði tingmenninar í Eysturoynni og eitt umboð fyri sjálvstýrisflokkinn, Hilmar Kass, til fundar í Havn. Eitt mál var á skránni, og tað var rituvíksneytini.

Adolf Hansen sigur, at teir á fundinum samtyktu at kanna málið víðari, tí alt ov lítið er komið fram í hesum málinum.

— Tað er alt ov nógv rotið í hesum máli, og tí er neyðugt við eini almennari hoyring. Tað er ikki neyðugt at kalla

tingið saman, men allir partar eiga at verða avhoyrdir. Her hugsi eg bæði um landbúnaðarráðharran, Jákup Højgaard Simonsen, møguliga djóralæknar og fólk, sum hava innflutt djór til Føroya.

Vit mugu hava at vita, hvussu nógv og hvørji djór eru innflutt tey seinastu 10 árin. Um tey eru innflutt lógliga, og um tey hava verið smittuberandi.

Adolf Hansen heldur fyri, at neytamálið luktar illa og sigur, at tað kann vera talan um tann reina fananskap.

— Øll onnur fáa loyvi at innflyta djór um ikki í so stóran mun. Men hetta eru luksudjór fyri tað mesta, sum ikki gagna samfelagnum. Rituvíksneytini harafturimóti kunnu gagna samfelagnum og vera við til at gera okkum meira sjálvbjargin.

Uppá fyrispurning hann ikki heldur metingarnar hjá djóralæknarum um smittuvanda vera vísindaligar nokk, svarar Adolf Hansen avgjort nei.

— Eg meti teir donsku djóralæknarar, sum eru djóralæknar í heimsins

fremsta landbúnaðarlandi at vera eins góðar og helst betri førar fyri at meta um hetta.

Adolf Hansen vil tó ikki taka dagar ímillum, hvør av pørtunum hevur rætt ella er skeivur.

— Men eg vil gera alt tað eg kann fyri at neytini koma í land, og eg eri visur í, at tey koma á land. Her er ein maður, sum vil gera nakað fyri føroyskan landbúnað, men beinan vegin nakar vil gera nakað her á landi, skal hann kúvast.

Um nógv umrødda innflutningsloyvið sigur Adolf Hansen, at í Føroya søgu hevur eingin áður søkt um innflutningsloyvi til djór, fyrr enn skipið lá við kei í Føroyum.

— Jákup Simonsen hevur hóast alt søkt um hetta loyvið, eftir at hann var biðin um tað, longu áðrenn skipið lá við kei.

Adolf Hansen sigur at enda, at alt hetta málið kann sammetast við ta tíðina, tá vit gingu frá sluppunum yvir til nýtimans skip. Um tey fyrstu skipini, sum komu aftaná sluppurnar, ikki vóru komin til

landið, so sigldu vit framvegis við teimum sluppum, sum eru eftir.

Hesin máttin, sum nøkur fjós í Eysturoynni nú eru byrjað at leggja lunnar til, kann samanberast við at nýtimans skip stinga seg fram í slupptíðini. Tí má hann stuðlast av øllum pørtum.

Poul Jacob Olsen:

— Ongan møguleika at klára seg uttan við almennum studningi

— Tað er eingin grund fyri at loyva neytunum at koma til Rituvík. Tað verður torført at skaffa fóður til hesi

mongu neytini, og skulu vit innflyta tað mesta av fódurinum, verður hetta ein alt ov órationell drift.

Eg dugi heldur ikki at siggja, at tað fer at bera til at skaffa fóður her heima. Undir seinastu víðgerð í lögtinginum av málinum, varð m.a. sagt, at tað vóru nógvar býir í Føroyum, sum var ósligin.

Sjálvur haldi eg tað vera heilt burturvið at stila imóti at skaffa fóður á henda hátt, tí at fara út kring oyggjar og sláa ein teig her og ein annan aðra staðni, verður alt ov órationelt. Skal nakað fáast burtur úr, má tað sláast við maskinum, og tað letur seg ikki gera alla staðni.

Eg meini eisini at tað almenna letur nokk til Eggvirkíð og at skula lata uppastur meira til eitt nýtt virki í Rituvík, haldi eg ikki er beint.

Mannagongdin í hesum máli hevur eisini verið heilt út av lagi lógin. Tað skuldi verið ein sjálvsagdur lutur, at eiginar av neytunum bað um innflutningsloyvi, áðrenn hann fór úr Danmark. Ikki fyrr enn landsstýrið fekk

varhugan av, at eitt skip var á veg og landsstýrið setti seg í samband við eiganar, segði hesin, at hann hevði ætlað at biðja um innflutningsloyvi. Og nú stani tá bað hann um hetta innflutningsloyvið.

Tað er eisini eitt sindur vandamikið at byggja neytahaldið uppá innflutt fóður, m.a. tí at so skjótt at munn- og kleyvasótt verður í tí landinum, vit keypa fódurið frá, verður ikki loyvt at innflyta fódurið hadani. Tí mugu vit so finna eitt munn- og kleyvasótt fritt øki at keypa frá.

Sjálvur haldi eg, at eitt tilíkt neytahald ongan verðins møguleika hevur at klára seg uttan at fáa nógvan almennan studning.

Um móguleikan fyri politiskum avleiðingum, sigur Poul Jacob Olsen, at í løtuni kann einki gerast við málið frá politiskari síðu, tí galdandi lóg gevur ikki loyvi til at innflyta neytini, nú vist er á smittuvanda. Men sjálvandi ber til at kalla lögtingið saman og koma við lógaruppskoti